ויש אומרים אף רידייא ובעו רבנן רחמי

אנשמה בשעה שיוצאה מן הגוף ובמלוה

תניא כוותיה דר' שילא היוצא לדרך קודם

קריאת הגבר דמו בראשו רבי יאשיה אומר

עד שישלש ובאיזה עד שישלש ובאיזה תרנגול אמרו בתרנגול בינוני אמר רב

יהודה אמר רב בשעה שישראל עולין

לרגל עומדין צפופין ומשתחוים רווחים

ונמשכין אחת עשרה אמה אחורי בית

הכפורת מאי קאמר הכי קאמר אף על פי

שנמשכין אחת עשרה אמה אחורי בית

הכפורת ועומדים צפופין כשהן משתחוין

משתחוין רווחים וזה אחד מעשרה נסים

שנעשו במקדש דתנן שרה נסים נעשו

בבית המקדש לא הפילה אשה מריח בשר

הקדש ולא יהסריח בשר הקדש מעולם

ולא נראה זבוב בבית המטבחים ולא אירע

קרי לכהז גדול ביום הכפורים ולא נמצא

פסול בעומר ובשתי הלחם ובלחם הפנים

טומדים צפופים ומשתחוים רווחים ולא הזיק

נחש ועקרב בירושלים מעולם ולא אמר אדם

לחברו צר לי המקום שאלין בירושלים פתח

במקדש וסיים בירושלים איכא תרתי

אחרנייתא במקדש דתניא מעולם לא כבו

תעניות האלו האחרון, אמר

רבה בר בר חנה לדידי חזי

תילתא, ופריקה שפותיה וקאי

ביז תהומא עילאה לתתאה.

בן הווכא כי אור המאות. לתהומא תתאה אמר [א]בע מימך ולעילאה אמר חשור

מימך, שנאמר הנצנים נראו

בארץ עת הזמיר הגיע וקול

התור נשמע בארצינו, פי׳

התור. עגל שהוא שור. היוצא

אמר רב כשהיו ישראל עולים

לרגל היו עומדיז צפופיז ומשתחוים רווחין. ואע״פ שנמשכין י״א אמה אחורי

ריח הכפרח. וזה אחד מז

. עשרה ומיח ועשו לארוחיוו

בבית המקדש לא הפילה

אשה מריח וכר׳. ואקשינן

. . פחה ואמר עשרה וסיח

שבמקדש ואומר בכללן שנינ

בירושלים הזיק נחש ועקרב וצר לי מקום. ושני איכא תרתי אחרינייתא במקדש

והן, שלא כיבו גשמים אש

המערכה ולא הזיזה הרוח

תני רב שמע בקל. פי׳ כך

. שמו ומפורשים בזבחים פרק

. אשפתות בעזרה, אשמיטתיה

הא רב שמע בקל, שברי

וכן אמר אביי מוראה ונוצה כו׳. ודחינן פסולי תלתא הוו והם עומר ושתי הלחם ולחם

הפנים חשבינהו בחד. וכן

. הבלועיז נמי תרתי חשבינהו

הפנים שהיה נשאר בחמותו

במס' אבות פרק

ころ.

 ל) אבות פ"ה מ"ה, ב) נ"א התליע, ג) [זבחים לו.],
ד) גירסת ע"י מקלובו, ה) חגיגה דף כו: [מנחו' כט. י:, ז) חגיגה דף כו: מנחות דף לו:, ה) מס' ד"ח פי"ח, ט) [מגילה י:], י) [וע"ע תוס' ובחים דף פו: ד"ה משוםן, ל) שייך לעמוד הקודס, (ט שייך לעמוד הקודס, (ט פוע"ע תוס' זבחים דף סד. ל"ה דישון],

תורה אור השלם

 וַיִּתֶּן לוֹ הַכַּהֵן לְדֶשׁ כִּי
וַיִּתֶּן לוֹ הַכַּהֵן לְדֶשׁ כִּי
לא הָיָה שְׁם לֶחֶם כִּי אם יים ל ֻחֶם הַפְּנִים מִלְפְנֵי יִי לייי המוסרים ֶּ , ,,פְּנִים לֶחֶם חֹם מִלְפְנֵי יְיָ לְשׁוּם לֶחֶם חֹם בְּיוֹם הִלְּקְחוֹ:

. שמואל א רא ז שמואל א כא ד 1. וְשַּׁמְהָּ אוֹתָם שְׁתִּיִם מַעֲרְכוֹת שֵׁשׁ הַמַּעֲרְכֶּת עַל הַשְּׁלְחָן הַטְּהֹר לְפְּנֵי יִיָּ:

מוסף רש"י

רנמשכין אחת עשו... יימד ו"א אחה היו נותרים בית בית הכפורת (חחורה ל:). לא הפילה אשה מריח בשר הקדש. מתחות נשר הקדש, אי נמי מרים איברים של המערכה, שאילו הריחה בהן המערכה, שמינו היימה בהן ובאת לטעוס מהן אין שומעין לה להאכילה בשר קודש (רש"י אבות פ"ה מ"ה). ולא הסריח בשר הקדש מערלם. כשלא היה לו פנאי להקטיר בלילה כל האיברים שנתעכבו מבערב מעלין אותן בתמעבר תפערב תונין החק בראשו של מובח ועומדין שם בי ימים או שלשה עד שיהיו פנויין להקטירן, שאין לינה מועלת בראשו של מובח, ונעשה בהן גם ולא היי ונעשה בראשו של מובח, ולא גראה זבוב בבית המטבחים. שנעולה נמקום שהיו שם השלחנות של שיש שליה של השלמות על שים שמדיחין עליהן את האימורין, ולא היה יורד שם זבוב משום מיאום, ללמדך ששכינה שורה בהם (שוו). ולא אירע קרי לכהן גדול ביום הכפורים. דטומאה זו הואיל ויולאה מגופו, דבר מגונה יינטים מגופיו, לכל מגומם ומכוער משאר טומאות. ומה שהיו מתקינין לו כהן אחר מחמיו, מחמת פיסול אחר היו עושין ואחו פיסול אחר היו בו ביוסף בן אלם (לעיל יב:) פיסול אחר היה, כגון מחמת שרך, או לנורא של עם הארץ נתוה על בגדו, ולא עם יאון תווים על פנאן, ולמ קרי היה (אבות שם). ולא נמצא פסול בעומר. ליגע נו שרך במנחת העומר או בקומנה שלא ותן בה לבותה, בקונונים שנח נמן כים נכונונה, ונס גדול היה, שאילו נמלא בו שום פיסול ידחה לגמרי

ואין לו תשלומין, שהרי אי אפשר לקצירתו ולקיטתו אלא בליל ט"ז כדמפרש במנחות,

ובשתי הלחם. דעלרת נמי לא אירע פיסול, דשוב לא

יהא תשלומין בדבר, מאחר

(דברים כב): כוותיה דר' שילה. דאמר קרות הגבר קרא תרנגולא: היולא הי יחידי לדרך דמו בראשו. מפני המזיקין: דמו בראשו. עון מותו על רחשו מוטל שהוח המית עלמו: בתרנגול בינוני. שאינו ממהר הריחתו ולח מחתר: לפופים. לשוו לף. מרוב העם היו נדחקים איש באחיו ואין לו מקום לנטות על לדו לכאן ולכאן וזקוף כקורה אף רגליו ניטלים מעל הארץ: משחחוים רווחים. וכשמשתחוים ונופלים נעשה להם נס והמקום מרחיב עד שיש ביניהן ארבע אמוח שלא ישמנו איש וידוי של חבירו שלא יכלם: נמשכין אחת עשרה אמה אחורי בית הכפורת. נמשכין מתוך דוחקן ומתפזרין על פני אורך כל י״א אמה של מקום דריסת רגלי ישראל לנפון ולדרום ויולאין ממקום דריסת רגליהם ונכנסין דרך בית החליפות בין צידי ההיכל לכותלי העזרה ללפון ולדרום ומשם נכנסין למערב באחת עשרה אמה שיש אויר אחורי בית הכפורת עד כותל מערבי של עזרה כדתנן במסכת מדות (פ״ה משנה א) ואמרינן לה לעיל בפרקין (דף טו:): מחי קחמר. מחחר שמשתחוים רווחים ונתרווח המקום על ידי הנס אתה מוקיקו לימשך ולהתפשט אחורי בית הכפורת: **הכי** קאמר כו'. האי ונמשכים אחורי כו' ארישא קאי קודם השתחואה והכי קאמר אע"פ שנמשכין אחורי הכפורת והיו לריכין לעמוד לפופים מרוב דוחקן אפילו הכי כשהיו כולם משתחוים באים למזרח המזבח בתוך העזרה ומשתחוים לפני ההיכל ובריוח:

וי"א אף רידייא. מלאך הממונה על השקות הארץ ממטר השמים

ממעל ומן התהום מתחת וקורא להן שנאמר תהום אל תהום קורא

כדאמרי׳ במס׳ [תענית דף כד. ודף כה:] ואמרינן התם דדמי לעגלא

ולכך נקרא רידייא לשון שור החורש מתרגמינן לא תחרוש לא תירדי

לא הפילה אשה. עוברה שנתאותה לאכול מבשר הצלי כשמעלה ריח: בבית המטבחים. של עזרה: ולח

נמלא פסול בעומר. שאם יארע בו

גשמים אש של עצי המערכה ועשן המערכה אפי' כל הרוחות שבעולם באות ומנשבות בו אין מזיזות אותו ממקומו ותו ליכא והתניא מרב שמעיה מבקלנבו שברי כלי חרם נבלעין במקומן ואמר אביי מוראה ונוצה ודישון מזבח הפנימי ודישון המנורה נבלעין במקומן פסולי תלתא הוו חשבינהו בחד אפיק תרי ועייל תרי אי הכי בלועין גמי תרי הוו חשבינהו בחד חסרו להו איכא גמי אחריתי סדאמר רבי יהושע כן לוי נס גדול היה נעשה בלחם הפנים סלוקו כסדורו שנאמר ילשום לחם חום ביום הלקחו ותו ליכא יוהאמר ר' לוי דבר זה מסורת בידינו מאבותינו מקום ארון אינו מן המדה ואמר רבנאי אמר שמואל כרובים בנם היו עומדין ניסי דבראי קא חשיב ניסי דגואי לא קא חשיב אי הכי לחם הפנים נמי ניסי דגואי הוא לחם הפנים ניסי דבראי הוא דאמר "ריש לקיש מאי דכתיב 2על השלחן המהור מהור מכלל שהוא ממא פסול אין אחר להביא תחתיו שהוא נקלר בליל מולאי י"ט ואין מרבין

לקצור אלא כפי השיעור של עשרון מנופה בי"ג נפה וכן שתי הלחם נאפין מערב י"ע ואין אפייתן דוחה יום טוב ואם יפסל לא יאפו אחרת בי"ט וכן לחם הפנים שנאפה מע"ש ואם יפסל אין חילוף והשלחן עומד ריקם עד שבת הבאה: לר לי המקום. מזונותי דחוקים דירתי דחוקה: בקלנבו. שם מקום: שברי כלי חרם. שמבשלים בהן קדשי קדשים ובליעתן נאסרת משום נותר וטעונין שבירה כדכתיב (ויקרא ו) וכלי חרש אשר תבושל בו ישבר ושבירתו במקום קדוש כדאמרי החם בובחים בפרק דם חטאת (דף נג:) ואם אין נבלעין נמלאו אשפחות של שברים בעורה: מוראה ונולה. של עולת העוף: ודישון מובה הפנימי ודישון המנורה. בכל בקר נותנן עם תרומת הדשן במורח של כבש כדתנן גבי תרומת הדשן (חמיד פ"א משנה ד) הגיע לרלפה הפך פניו ללפון והולך במזרחו של כבש כעשר אמות מקום שנותנין שם מוראה ונולה ודישון מזבח הפנימי והמנורה וקרא נמי דמוראה ונולה הכי כתיב והשליך אותה אלל המזבח קדמה אל מקום הדשן (ויקרא א): פסולי חלפת הוו. פסול עומר ושתי הלחם ולחם הפנים חלת ניסי חשבתינהו: בלועין סרי הוו. דשברי כלי חרם הוה חד ומורחה וגולה וכל הניתנים שם חד הוה: סילוקו כסידורו. כשמסלקין אותו עדיין הוא חם: חום ביום הלקחו. שהוא חם ביום שנלקח משם והאי קרא בלחם הפנים כתיב בספר שמואל: מקום ארון אינו מן המדה. אינו תופס למעט ממדת החלל של בית כלום דתניא ש ארון שעשה משה יש לו עשר אמות אויר לכל רוח כשניתן באמצע בית הכפורת והרי כל החלל לא היה אלא כ' על כ' שנאמר (מלכים א ז) ולפני הדביר עשרים אמה אורך ועשרים אמה רוחב נמצא שאין מקום הארון ממעט כלום: כרובין בנם היו עומדין. גופי הכרובים שעשה שלמה עומדין בארץ אלל ארון אחד בלפון ואחד בדרום (שם) ובכנפיהם עשרים אמה פרושות מקיר אל קיר כדכתיב כנף הכרוב חמש אמות נמלאו הכנפים מחזיקים את כל החלל נמצא עובי הגוף אינו מן המדה: דבראי. מבחוץ בעזרה נסים הידועים לכל: מכלל שהוא עמא. שמקבל טומאה:

שעבר עליהן יו"ט, שהרי לריך לאפותם מבעוד יום, שאין אפייתם דוחה שבת ולא יו"ט, כדאמריט בפסחים, נמנא נדחים לגמרי אם נמנא בהם פיסול, ולחם הפגים. נמי אם ימנא בהם פיסול בשבח, נדחים הם עד שבת הכלה, דלי אפשר לחדון אלא בצבת, דכתיב ציום השבת ייניכנו, ולפי שלון לדכרים האלה חשלותין חיו מחקרון עד שבת הכלה, דלי אפשר (מדרן אלא בצבת, דכתיב ציום השבת ייניכנו, ולפי שלון לדכרים האלה חשלותין חיו מחקרון לשמירתן יותר משאר קרבנות (שם). עומדים צפופים ומשתחוים רווחים. כשמיו מתכנסין בעורה ברגלים או בשאר ימות השנה, עומדין לפופין, דחוקין בעמידתן, וכשהיו משתחוים כלפי השכינה לבקש ולשאול כל אחד כפי לרכיו היה ריוח כל כך שהיה בין אחד לאחד ד' אמות, כדי שלא ישמע אחד תפלח חבירו, כך מלאמי באגדה. נ"א לפופים דחוקים היו עד שהיו נמשכין י"א אמה אחורי הכפורת (שם). ולא הזיק גחש. לא נשך אדם ומת (שם). צר לי המקום. כלומר דחוקה לי שעמי בכאן ואיני יכול להתפרנס, שכל הדרים בחוכה היה הקב"ה מפרנסם עד שלא נלרך אחד מהם לחבירו וללאת משם להיות מטולטל. כך מלאתי באגדה ולא יותר (שם). בקלגבו. שם מקום שנקרא על שם עבודת כוכבים כדכחיב (ישעיה מו) קרס נכו (תבחים צו). סילוקו כסידורו. שסילוקו לשבת הכאה חם כיום סידורו (חגיגה בו). חום ביום הלקחור. משתע כשמסלקים היה חום (מוחות בש) שיהא חם ביום הלקחו מעל השלחן (חגיגה שש). מקום ארון אינו מן מאיליה מען על ידי נס, דהא (ניחא) (ניחא) (ניחא) דלא קביע שהיה פוסק. המדה. אינו אוחו למעט מדת קרקע לכל נדדיו כלום, כדקתני יש לו עשר אמות לכל רוח, באמלע בים קדש הקדשים היה יושב ויש ריום בינו לבין הכמלים עשר אמות לכל גד וכל הבים אינו אלא כי על כי, נמלא שאינו ממעט כלום (מגידה יש). השלחן הטהור. שאמרתי שיהא טהור, מכלל שהוא ראוי לטומאה, והא כל עד העשוי לנחם הוא (חגיגה בו:).

התורם יהא חלש דאי כ"ג תורם א"כ ליחשביה להא טבילה דטביל בהדי חמש טבילות ועשרה קידושין שכ"ג טובל בו ביום וכן עשה הפייט הוקמו מחלות דשן לנערה כפיים דשן הבערה חלמח שהיו מפייסין ביוה"כ מי תורם ור"י אומר דשפיר גרם כ"ג דלהכי מקדמי

לתרום ולסדר מערכה ולסלק האברים שלא נתעכלו כדי שימצא כהן גדול מזומן כל מה שלריך מיד כשיעלה עמוד השחר קודם שיהיה רעב וחלשיי: ין היה קולו נשמע בשלש פרסאות.

תימה דבפרק שלישי דתמיד (דף ל:) תנן מיריחו היו שומעין קול גביני כרוז דהיינו עשר פרסאות וי"ל דבי׳ פרסאות לא היו מבינין אלא קול הברה בעלמא וכן יש לפרש אהא דאמרי׳ ריש פרק טרף בקלפי (לקמן לט:) דלירי דלתות היכל נשמעין בשמונה תחומי שבת והתם תנן מיריחו: נבלטין במקומן. פירש הרב פורת דהות הדין דישון מזבח החיצון ואין נראה לרבינו תם דמנא ליה האי סברא כיון דלא חשיב ליה בהדי הנך ועוד הא אמרי׳ בפרק כל שעה (פסחים דף כו.) ובשילהי תמורה (דף לד.) ואפר הקדש לעולם אסור באותן שטעונין גניזה כדתניא ושמו בנחת ושמו שלא יפזר אלמא דלא הוי נבלע במקומן מדטעון גניזה מיהו יש לומר קרא לאו אניסא סמך וה"ק אי לאו הוה ניסא שיהא נבלע במקומן טעון גניזה אי נמי נראה לי אם חפר שם והוליא אותו האמר דאפר הקדש לעולם אסור וכן פירש רש"י בסוף תמורה":

ח׳ ימים שואמר לשום לחם חום היה מסתלק כיום סדורו. ואסיק דלחת החוית היה על השלחן הטהור מכלל שמטמא והא קיימא [לן] דטומאת הכלים מן השק . לפינן דכתיב או בגד או עור או שק, ואמרינן מה שק מימלמל מלא וריקם, אף כל כלי המיטלטל מלא וריקן הוא שמקבל טומאה,

תום' ישנים

לא נמצא פסול בעומר. לפי שלא היו יכולין להביא אחר כדפי׳ בקונטרס. ואע״ג דאמרינן לעיל [ז, א] גבי עומר ומבים מחרת תחתיה. מ"מ לא שכיח למצוא אחרי ולא אירע קרי לכהן גדול. אבל מיהא שאר פסולין לכהן גרול. מוכנ מישתו צשות בשור. אירעו, כדאשכחן לקמן [מז, י ובכמה דוכתי ונחזה לינור כו׳, אבל פסול קרי דגנאי הוא לא אירע. ובירושלמי [פ״א ה״א] גרס מעשה ואירע קרי לכהן גדול ונכנס יוסף בן אילם כנים גדול וככנס יוסף כן חינם כוי. וי"ל כדפירש בירושלמי [שם ה"ד] דבמקדש ראשון דווקל קלמר. דתניא מעולם מוכח הכא דלא תנן להו במשנה לאנות. שברי כלי חרם וכו'. פרק דם חטאת [זבחים לד, ב] (מוכח) [מוכיח] ששבירתן

במקום קודש, אבל לא ידעינן מקרא מנלן שלאחר שבירתן אינו יכול להוציאן משם. שוראה וגוצה. פיי ה"יר יוסף דהוא דדון חרומה הדשן. וקשה אמאי לא חשיב לה. ור"מ אומר דודאי לא הימה נבלעת, ולהכי דרשי [פסחים כו, ב] ושמו בנחח ושמו כולו ושמו שלא יפור דאיכא איסור הנאה, ואי נבלעת למה טעונה גניזה. ושמא אם לא אירע הנס קאמר, דהכי נמי מסיק במעילה פרק וולד חטאת [יב, א] איסור הנאה בדישון מזבח הפנימי והמטרה. מיהו לקמן בפ" הוליאו לו נע, ב דיה והרין פירשתי דהיינו קודם דישון, ומ"מ אחר דישון קסני לא נהנין ולא מועלין. שקוש ארון בר'. מימה כיון דפריך השתא מנסים שהיו בנית ראשון כגון ארון ומגדים דשלמה, א"כ ניחשוב נמי ניסי דלקמן (לט, א) דמע מ" שנה ששימש שמעון הלדיק היה גורל עולה בימין כר' וכל שכן בכית ראשון (שנהגו) [שכהנים] אז חשובים יותר. ""ל כי גם במקדש ראשון פעמים שלא היה עולה. (וה"ה) נוה"ר אלחקן חירך דודאי בארון ויחגדים שירך להקשות יותר לפי שכל שעה שהיה בבית המקדש נתקיים נס שלהם, אבל הני דלקמן פרק טרף בקלפי פסקו בזמן שואין) ראויין להיות. ומהאי טעמא נמי ניחא טפי הא דקשיא לי אמאי לא חשיב נמי הא דאמריען בחמיד נשחט [פסחים סד, ב] גבי שלש כחוח דאיכא למ"ד טורה ננעלת

משוי